

Hulpverleningsconcept Onco

1. Motivatie

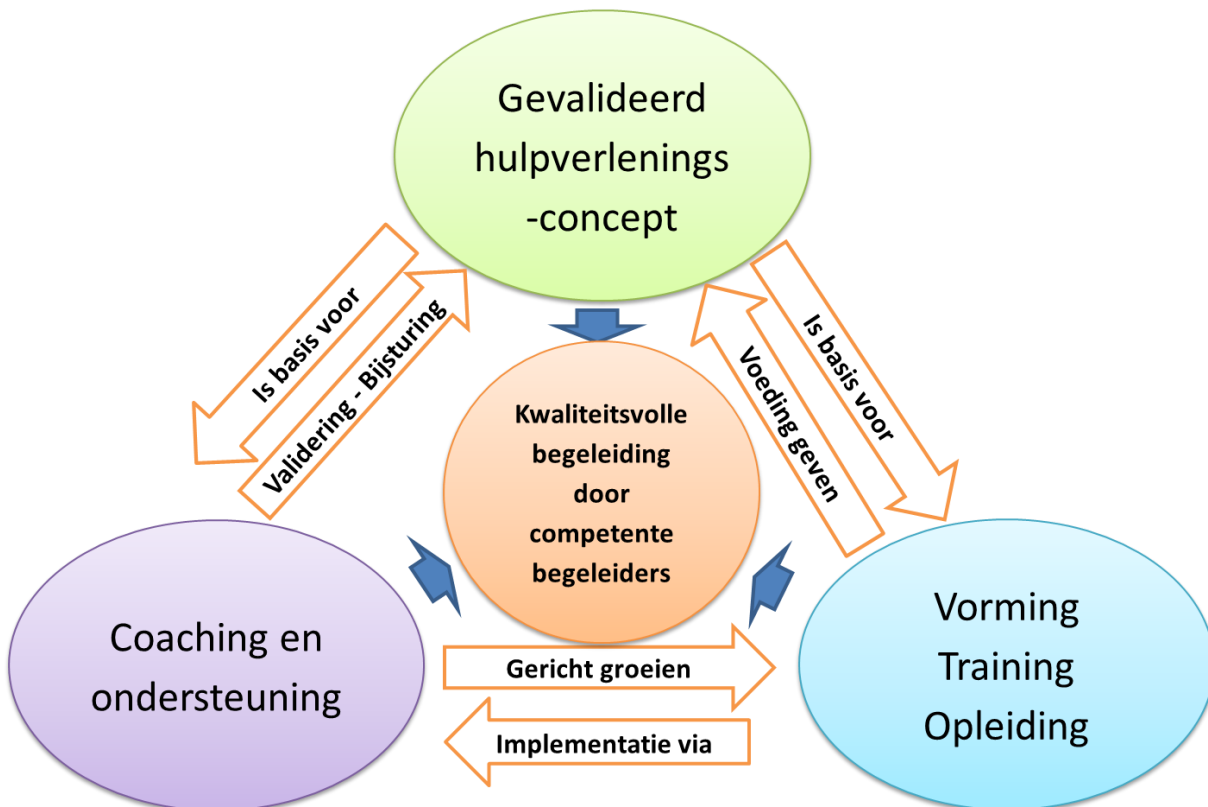
De belangrijkste drijfveer voor het uitwerken van dit concept zit in het streven een zo hoog mogelijke kwaliteit van begeleiding te bieden aan onze cliënten. Het hulpverleningsconcept moet er voor zorgen dat de kwaliteit van leven van de personen met een handicap op de meest effectieve manier gemaximaliseerd wordt. Het voorziet ook in een zo optimaal mogelijke inzet van de schaarse middelen waardoor meer mensen beter begeleid kunnen worden. Hierdoor kan ook het subsidiariteitsprincipe ten volle werken zodat zwaardere (en duurdere) ondersteuningsvormen kunnen gereserveerd blijven voor mensen die ze echt nodig hebben.

Niet losstaande van bovenstaande drijfveer is er het streven een hoogstaande professionele standaard te zetten. Het is van groot belang onze professionaliteit expliciet en erkend te maken. Begeleiden is een vak. In het hulpverleningsconcept beschrijven we de eigenheid en complexiteit van dit vak.

Een professioneel hulpverleningsconcept voor psychosociale begeleiding van Personen met een Beperking kan een sleutelrol spelen in het realiseren van de tweede doelstelling van het perspectiefplan 2020: “In 2020 genieten geïnformeerde gebruikers van vraag gestuurde zorg en assistentie in een inclusieve samenleving”.

Om dit te realiseren vertrekken we vanuit de overtuiging dat een persoon met een beperking moet (kunnen) leven als vol en evenwaardig burger in de maatschappij. Een eerste voorwaarde om dit te kunnen is dat alvast het hulpverleningsconcept hen fundamenteel vanuit dat perspectief benadert. Als we in 2020 een inclusieve samenleving willen realiseren is het noodzakelijk dat voorzieningen die werken met Personen met een Handicap beginnen met zelf een inclusieve bril op te zetten. Dit wil zeggen hun cliënten in de eerste plaats gaan bekijken als mensen met mogelijkheden en krachten en niet als mensen met een beperking. Dit uiteraard zonder de realiteit van de beperking te ontkennen, want ook daarmee moet een effectief hulpverleningsconcept rekening houden. Van belang is hier de keuze voor een pro-actief model waarbij de focus ligt op zelfstandigheid, participatie, krachten in zichzelf en in de context en dit in het kader van de mogelijkheden van iedere individuele cliënt.

2. Het Hulpverleningsconcept als uitgangspunt voor een kwaliteitsvolle begeleiding door competente begeleiders

Om het doel, "kwaliteitsvolle begeleiding door competente begeleiders" te bereiken hebben we 3, onderling sterk verbonden, pijlers nodig:

- Een Vorming Training en Opleiding beleid
- Systematische en intensieve coaching en ondersteuning van begeleiders
- Een gevalideerd hulpverleningsconcept

De vorming, training en opleiding wordt gegeven op basis van het hulpverleningsconcept. Het VTO-beleid zorgt dat het concept praktisch kan uitgevoerd worden door de begeleiders. Anderzijds geven het volgen van vorming en opleiding ook nieuwe inzichten en vaardigheden die kunnen helpen het hulpverleningsconcept verder op punt te stellen.

Het hulpverleningsconcept dient als basis voor de coaching en ondersteuning van medewerkers. De coaches zorgen ervoor dat begeleiders kunnen reflecteren en bewust hun begeleiderswerk aanvangen vanuit het concept. Ook vanuit de coaching en ondersteuning kan feedback komen om het concept verder op punt te zetten.

In de coaching wordt de implementatie van de gevolgde VTO ondersteund en mogelijk gemaakt. De coach be vraagt de begeleider op toepassing van het aangeleerde op een duurzame manier in de praktijk. Omgekeerd kan vanuit de coaching of ondersteuning een nood blijken, zowel op individueel als collectief vlak, aan bijkomende vorming of herhaling van vorming om het hulpverleningsconcept (nog beter) te kunnen toepassen.

3. Elementaire bouwstenen voor het hulpverleningsconcept

Uit meta-onderzoek komen steeds weer dezelfde elementaire zaken naar voor die maken dat een begeleidingsproces succesvol is.

Dé factor die het meest bepalend is voor het succes van een begeleiding is de relatie tussen hulpverlener en cliënt. Het vestigen en stimuleren van de hulpverleningsrelatie zal dus een prominente plaats innemen in het hulpverleningsconcept en in ieder aspect in overweging genomen worden. Het centraal stellen van het cliëntperspectief, het werken vanuit een positieve basishouding en de manier waarop met doelen van de cliënt gewerkt wordt zijn hierbij essentiële aspecten.

Een tweede element voor een succesvol hulpverleningsconcept is een duidelijke systematiek in het begeleidingsproces. Om effectief te zijn moet methodisch gewerkt worden. Een begeleiding is doelgericht, goed gepland en gefaseerd.

Vervolgens heeft een goed hulpverleningsconcept nood aan een ruim arsenaal aan concrete hulpverleningstechnieken. Deze hulpverleningstechnieken moeten geënt zijn op het globale hulpverleningsconcept en een duidelijke plaats hebben in het methodisch kader.

Het hulpverleningsconcept is gericht op personen met een handicap. De concretisering van bovenstaande moet dus steeds gebeuren rekening houdend met de mogelijkheden van deze groep. Dit is vooral van belang in de manier waarop concrete hulpverleningstechnieken geselecteerd en toegepast worden.

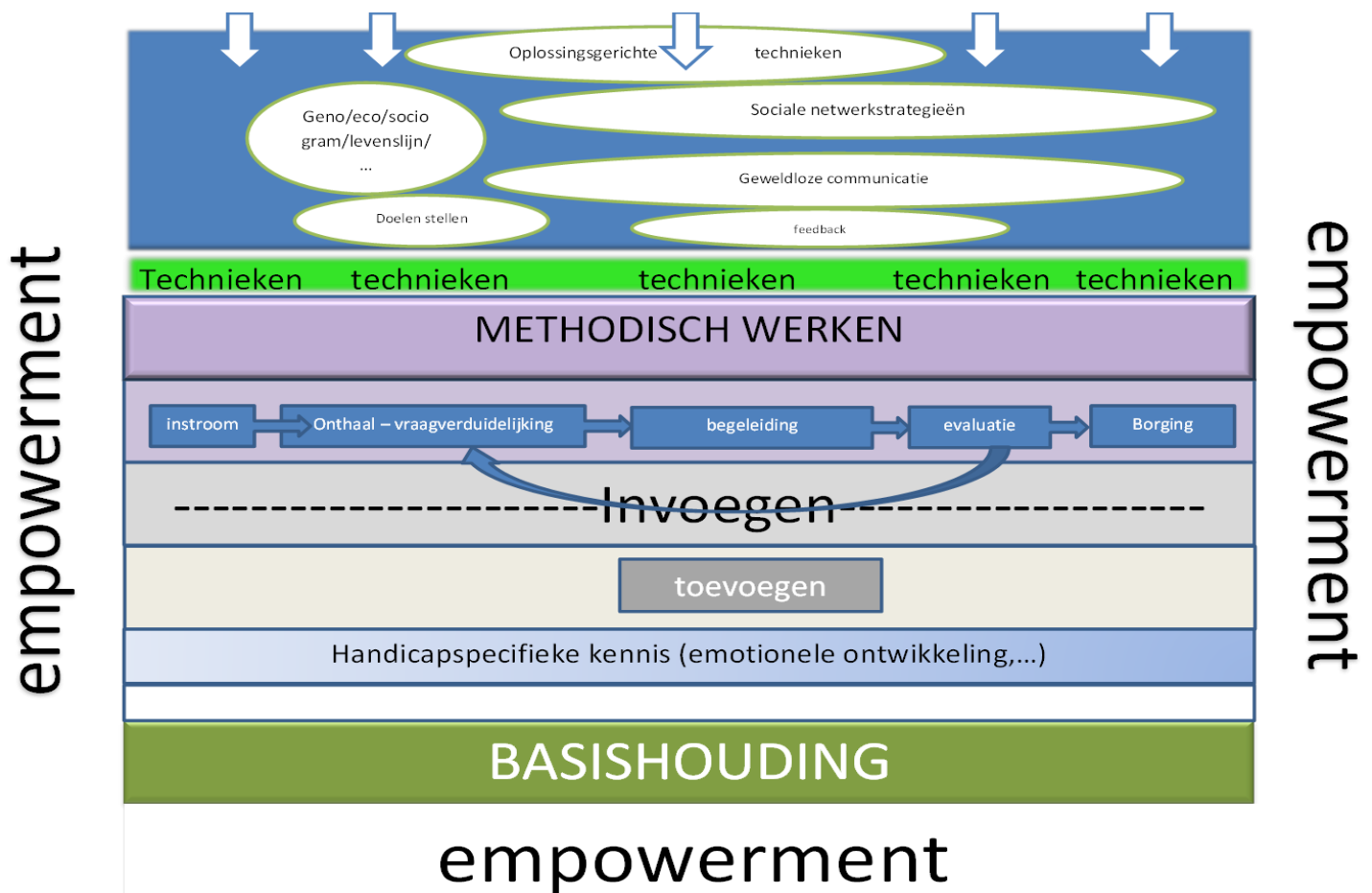
Een goed hulpverleningsconcept bestaat niet in het luchtledige. Het heeft zijn basis in een uitgewerkt geheel van menswetenschappelijke theorieën die een kader vormen waarbinnen voorgaande elementen kunnen functioneren

Tenslotte is een goed hulpverleningsconcept wetenschappelijk gevalideerd. Dat wil zeggen dat het gebaseerd is op erkende theoretisch-wetenschappelijke kaders en de werkzaamheid via onderzoek aangetoond en bijgestuurd kan worden.

Dit brengt ons tot volgende elementaire bouwstenen voor een goed hulpverleningsconcept:

- Een overkoepelende theorie/paradigma
- Cliëntperspectief centraal stellen
- Methodisch en doelgericht
- Een ruim en groeiend arsenaal van hulpverleningstechnieken die verankerd zijn in het concept
- Rekening houden met de beperking van de cliënt
- Wetenschappelijke validering

In onderstaand schema worden deze elementaire bouwstenen samen geplaatst:

3.1. Een overkoepelend paradigma: Empowerment

De keuze voor Empowerment is weloverwogen en vloeit rechtstreeks voort uit de motivatie voor dit hulpverleningsconcept waarin we stellen dat we in onze begeleiding zelf een inclusieve bril willen opzetten en vertrekken vanuit de krachten en de mogelijkheden van de cliënten.

Empowerment wordt gedefinieerd als een proces van versterking waarbij individuen, organisaties en gemeenschappen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving en dit via het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn en het stimuleren van participatie.

Empowerment is niet één theorie, het is een paradigma waarin wetenschappelijke inzichten uit vele disciplines gecombineerd worden. Het is een raamkader dat ruimte laat aan diverse toepassingen. Zo werkt het enerzijds richtinggevend, als rode draad, doorheen het concept, maar anderzijds niet beperkend in het gamma van hulpverleningstechnieken dat er zijn plaats in kan vinden.

Empowerment speelt niet enkel op individueel-psychologisch niveau, maar ook op sociaal-politiek niveau. We willen niet enkel het individu met een handicap sterker maken, we willen ook de maatschappelijke positie van alle mensen met een handicap versterken.

De focus ligt op de potenties en krachten, maar met een fundamentele erkenning van de kwetsbaarheden die voortvloeien uit de beperking. Participatie, sociale inclusie en actief burgerschap zijn centrale begrippen.

Empowerment doet men niet alleen. Het is interactionistisch. Interactie is een voorwaarde, net zoals het procesmatig karakter. Enkel al doende krijgen mensen greep op het eigen leven.

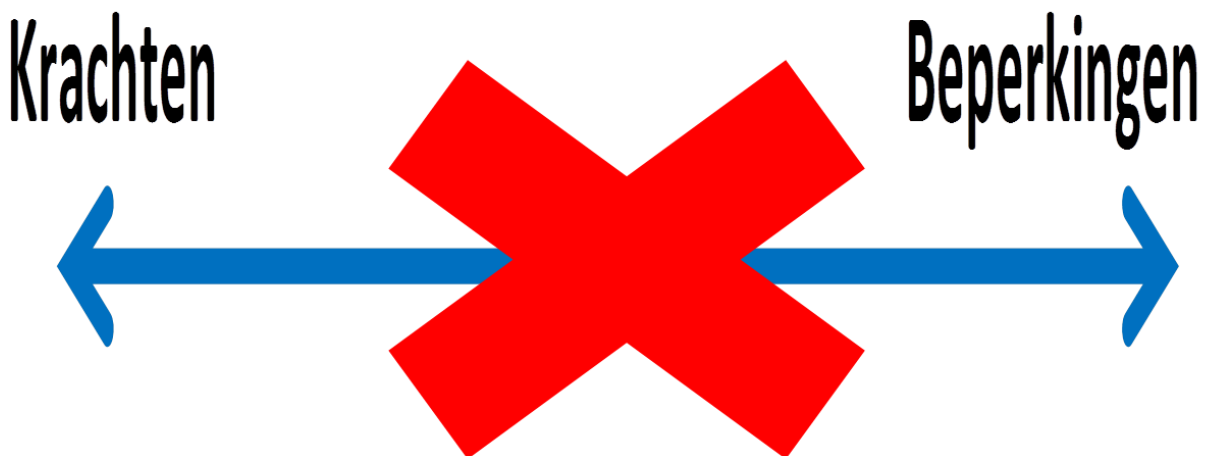
Autonomie wordt bekeken vanuit verbondenheid met anderen en de brede samenleving. Het is door de kracht van de sociale verbanden dat men sterker wordt, dat men zijn autonomie kan realiseren. Empowerment vertrekt niet vanuit schuld wel vanuit gedeelde verantwoordelijkheid. We kunnen de anderen niet empoweren, we kunnen wel 'kwartiermaken', actief een faciliterend klimaat creëren waarin mensen zichzelf kunnen zijn en kunnen ontwikkelen. Dit sluit ook aan op het streven naar een gebalanceerde vermaatschappelijking van de zorg. Waarbij zorg wordt opgenomen zowel in als door de samenleving.

Empowerment sluit aan bij de tendens van de positieve psychologie en de focus op veerkracht van mensen of groepen. Waarbij veerkracht het vermogen is om een goed bestaan te leiden en zich ondanks moeilijke levensomstandigheden positief te ontwikkelen en dit op een sociaal aanvaardbare wijze.

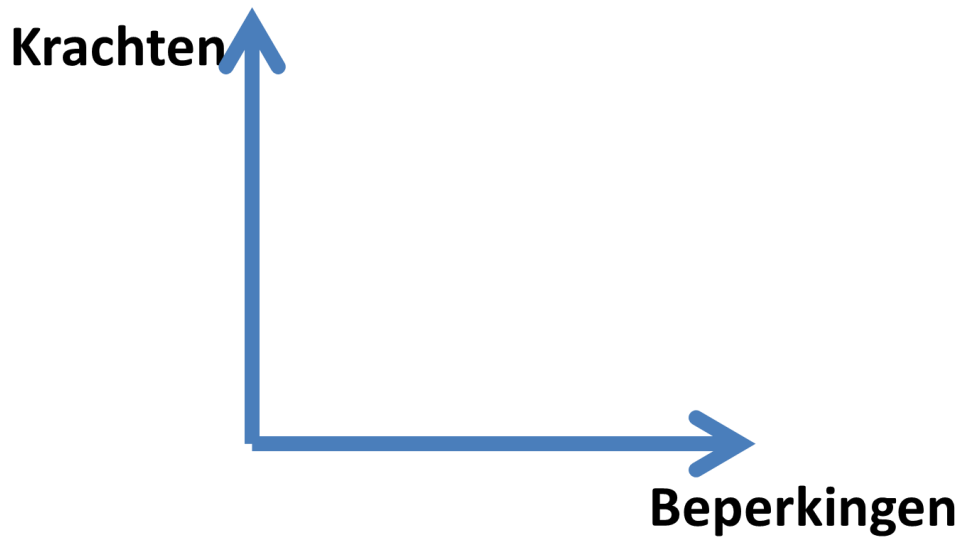
De betrachtning van een empowerend begeleidingsconcept is dat mensen (weer) greep krijgen op hun eigen leven en hun omgeving zodat er (weer) aansluiting is met zichzelf en anderen, de nabije omgeving en de samenleving. Zo kan de betrokkene, op eigen maat, volwaardig deelnemen aan de samenleving.

3.1.1. Krachten en Beperkingen

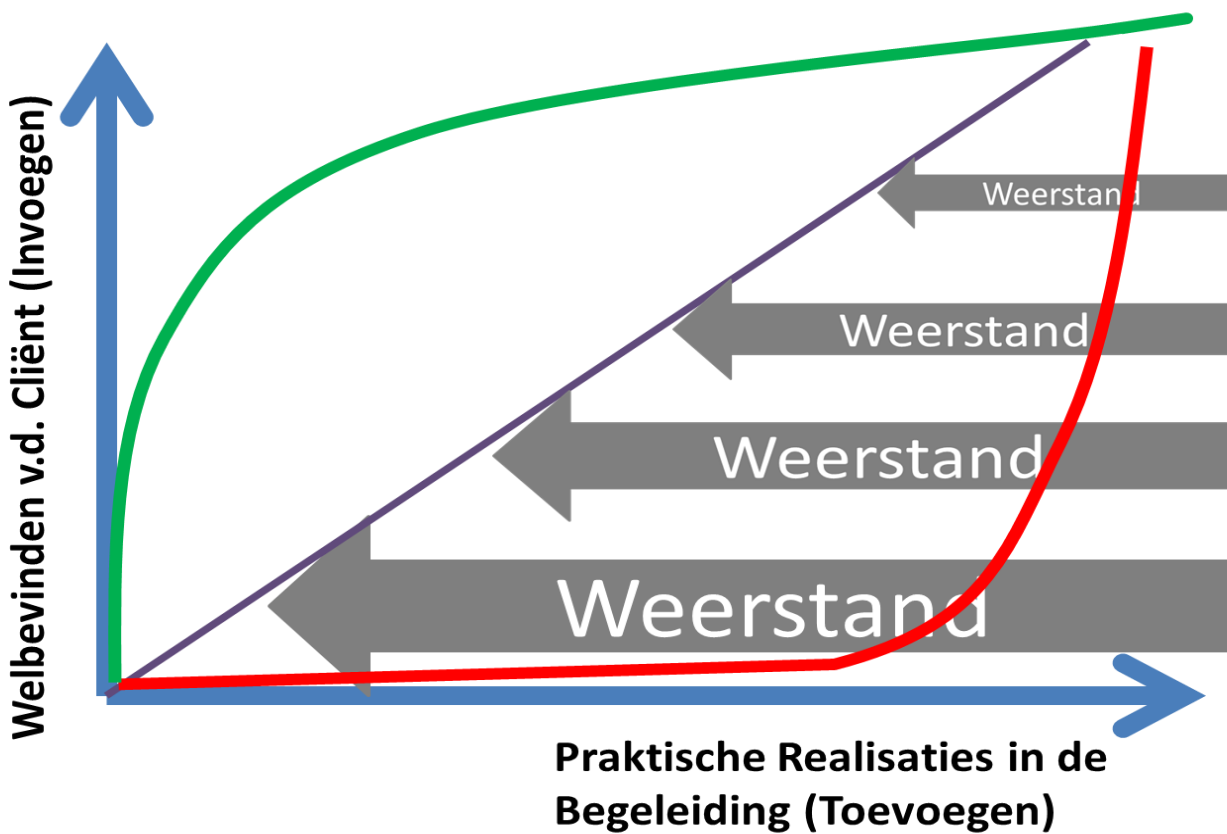
Vanuit een niet empowerende voorstelling worden krachten en beperkingen vaak gezien als behorende tot twee kanten van één dimensie. Deze visie zorgt voor een vervormde kijk naar de cliënt waarbij een grotere beperking impliceert dat er minder krachten zijn, en omgekeerd. Als men in deze visie focust op de krachten betekent dit een ontkenning van, de overduidelijke, beperkingen van de cliënt.

Binnen het kader van empowerment zien we krachten en beperkingen als twee aparte dimensies. Zo is het mogelijk een persoon met een zware beperking te zien als een persoon met zeer veel krachten (en iedere andere combinatie).

3.1.2. Welbevinden en Realisaties

De klassieke kijk op begeleidingswerk is die waarbij het welbevinden evenredig stijgt met de praktische realisaties. (paarse curve) In deze voorstelling werk je constant tegen weerstand in. Je ondervindt als begeleider een continue tegendruk en werkt op het randje van het mogelijke. Deze manier van kijken naar begeleiden werkt. Ze is echter weinig effectief en is niet congruent met het empowerment paradigma.

Door in de begeleiding bij aanvang heel hard te focussen op zoveel mogelijk praktische realisaties moet je keihard opboksen tegen weerstand. (rode curve) In de voorstelling van de begeleider blijft het welbevinden van de cliënt laag, tot zowat alle behoeften gerealiseerd zijn, waarna ineens alles oké is. Deze begeleidingsvoorstelling is weinig effectief. Ze komt vaak voor bij begeleiders, maar is in tegenstelling met empowerment en werkt burn-out in de hand.

Een begeleider die werkt binnen het kader van empowerment focust primair op het welbevinden van de cliënt (specifiek in de relatie met de begeleider). Deze begeleider focust op kleine realisaties die dit welbevinden sterk kunnen verhogen. (groene curve). Hierdoor wordt het voor de begeleider veel makkelijker om verder zaken te realiseren in de begeleiding.

Weerstand bestaat in het hoofd van de begeleider als gevolg van een niet-empowerende voorstelling van begeleidingswerk.

Dit brengt ons bij een centrale stelling voor een hulpverleningsconcept binnen het paradigma van empowerment: "Het is essentieel om eerst in te voegen alvorens men succesvol en efficiënt kan toevoegen."

3.2. Cliëntperspectief Centraal

"De kwaliteit van bestaan van de cliënt maximaliseren" vertalen we empowerend als "**We maken de cliënt sterk in zichzelf zijn**". De cliënt is de eigenaar en aanbinger van de *inhoud* van de begeleiding. De begeleider is eigenaar en aanstuurder van het *proces* van de begeleiding.

De cliënt leeft in de actualiteit, heeft recht op de volheid (en ook de eventuele chaos) van zijn bestaan. De begeleider is als professional degene die het proces in handen neemt: orde en structuur brengt. (zie straks bij 'Methodiek')

Zoals gezegd is een basisstelling van empowerment: "De cliënt moet de begeleider op betrekkingniveau als gelijke ervaren om zijn expertise te aanvaarden." Invoegen (gelijkwaardigheid op betrekkingniveau) is noodzakelijk om toevoegen (vanuit de deskundigheid van de hulpverlener) mogelijk te maken.

INVOEGEN

- Gelijkwaardige relatie op betrekkningsniveau.
- De cliënt moet de begeleider als persoon aanvaarden als zijn gelijke.
- Vanuit de essentiële en unieke menselijkheid van zowel begeleider als cliënt.
- Vanuit de basishouding: presentie, krachtgerichtheid, transparantie, echtheid, wederkerigheid, respect, vraaggerichtheid, crisis is kans

TOEVOEGEN

- Vanuit de expertise, de vakkennis van de begeleider.
- Met behulp van technieken waarin de begeleider opgeleid, getraind is en gecoacht wordt.
- Met behulp van het professionele en natuurlijke netwerk van de cliënt.
- In het kader van samenwerkingsverbanden waarbinnen de meest optimale ondersteuning aan de cliënt geboden kan worden.

A. Basishouding

Het fundament van een krachtgerichte begeleiding is de relatie tussen hulpverlener en hulpvrager. Uiteraard is dit niet het doel van de begeleiding, maar het middel om te komen tot een effectieve hulpverlening. We spreken hier over invoegen en toevoegen. De hulpvrager verwacht van de hulpverlener op betrekkningsniveau (in de relatie) een gelijkwaardigheid, terwijl hij op inhoudsniveau een hiërarchisch onderscheid verwacht. De hulpvrager moet de hulpverlener dus eerst zien als iemand die zich niet boven hem plaatst en die hij kan vertrouwen, pas dan kan hij deze ook als deskundige zien en erkennen. De hulpverlener moet dus eerst invoegen vóór hij kan toevoegen. Dit kan niet zonder een positieve, consequente en krachtgerichte basishouding.

De positieve basishouding is het fundament van het hulpverleningsconcept. Alles steunt op het consequent kunnen hanteren van de positieve basishouding door begeleiders. Ze is in elke methodische fase en in elke toepassing van een hulpverleningstechniek aanwezig. De eerste stap in het uitwerken van dit concept is het expliciteren van wat concreet verstaan wordt onder positieve basishouding.

Krachtgerichtheid: Een oprecht geloof in de krachten van al onze cliënten (cfr. schema krachten en beperkingen)

Wederkerigheid: Zowel begeleider als cliënt geven en krijgen. Het is belangrijk voor de cliënt om te kunnen geven aan de begeleider, die dan ook moet kunnen ontvangen en waarderen.

Echtheid: Steeds trouw aan jezelf blijven. Functioneel naakt.

Respect: Vertrekken vanuit een fundamentele acceptatie van de eigenheid en anders zijn van de cliënt.

Vraaggerichtheid: Focus op wat de cliënt zelf belangrijk vindt. De begeleiding is vraaggericht en dialoog gestuurd. Steeds aftoetsen bij de cliënt of wat we doen klopt met zijn verwachting.

Presentie: Steeds dynamisch en met volle verantwoordelijkheid aanwezig zijn.

Crisis is kans: Iedere crisis, hoe dramatisch ook, is een opportuniteit om tot verandering en groei te komen.

Transparantie: De cliënt is zich steeds bewust van de intenties en motieven van de begeleider.

Het is essentieel om zeer goed te reflecteren op wat deze begrippen voor ons als begeleider betekenen en hoe we er in de praktijk mee omgaan. Als voorbeeld hierbij het scherp stellen van het begrip transparantie door het te vergelijken met het begrip eerlijkheid.

In onze dagelijkse houding, zeker als betrokken begeleider, zitten vaak al elementen van basishouding. Dit is positief. We moeten ze herkennen, benutten en versterken. Er schuilt ook een gevaar in, namelijk dat we denken dat de basishouding iets is dat we als begeleider sowieso hebben, dat we het vereenzelvigen met “het buikgevoel” en het als verworven en steeds aanwezig beschouwen.

Bij een professionele begeleider zijn alle elementen van de basishouding continu en systematisch aanwezig. Dit is enkel mogelijk als begeleiders zichzelf constant bevragen en laten bevragen op vlak van hun basishouding. Dit kan niet zonder systematische coaching en intervisie. In deze is het nuttig een goed onderscheid te maken tussen zelfingenomenheid en zelfvertrouwen.

Zelfingenomenheid

- Ik heb het allemaal al zo veel keer gehoord.
- Met mijn ervaring heeft niemand me meer iets te leren.
- Ik hoef me niet systematisch in vraag te stellen/laten stellen.
- Ik volg gewoon mijn buikgevoel en dat laat me nooit in de steek.
- Ik ben **geen professional**.

Zelfvertrouwen

- Ik ben goed, maar zal steeds beter kunnen.
- Ik heb de kracht om mezelf open te stellen, me te laten bevragen.
- Door de coaching en intervisie groei ik als begeleider, blijf ik scherp.
- Ik vind een goed evenwicht tussen afstand en nabijheid.
- Ik ben **een professional**.

B. Cliëntperspectief is meer dan het perspectief van de individuele cliënt.

Het hulpverleningsconcept voorziet in een structureel betrekken van het natuurlijk en professioneel netwerk van de hulpvrager. We bekijken de cliënt niet als een geïsoleerd individu maar als een mens met familie, vrienden, kennissen die in bepaalde mate betrokken zijn en een rol spelen in de kwaliteit van bestaan van de cliënt. Ook het professioneel netwerk heeft zijn plaats in het concept. Samenwerking en vermaatschappelijking zijn hierbij leidende begrippen.

De cliënt wordt ook op collectief niveau betrokken bij (het ontwikkelen van) het hulpverleningsconcept. Dit gebeurt via individueel en collectief overleg met de cliënt. (oa. via gebruikersraden).

Uiteindelijk is het niet enkel het doel onze individuele cliënten te begeleiden. De dienst die dit hulpverleningsconcept toepast, engageert zich ook om de maatschappelijke positie van doelgroep ook collectief te versterken. Dit gebeurt door het verdedigen van hun belangen en het aanpakken van vastgestelde structurele hindernissen in de participatie in de samenleving.

C. Doelen stellen

Begeleiden is gericht op veranderen. Het is een proces. De verandering die we beogen is een verbetering van de kwaliteit van het bestaan van de hulpvrager. Een krachtgerichte begeleiding geeft mensen de mogelijkheid die verandering (verbetering) zelf te realiseren en verder te zetten, ook zonder begeleiding. Het doelen stellen is een hulpverleningstechniek die essentieel is in het mogelijk maken van dit opzet.

We zien doelen stellen niet als een administratieve of conditionele verplichting, wel als een werkzame techniek die een maximale kans op verbetering van de situatie van de cliënt garandeert.

Een krachtgerichte begeleiding is niet ultiem gericht op de realisatie van één of meerdere specifiek gestelde doelen, wel op het stimuleren van het proces van zelfredzaamheid en empowerment van de cliënt die zelf leert doelen stellen en bereiken. De cliënt leert de eigen krachten en die van zijn omgeving te activeren.

Het doel is eigendom van de cliënt. Het vertrekt ten volle vanuit het gezichtspunt en waardepatroon van de cliënt. Een goed gesteld doel zorgt automatisch voor motivatie van de cliënt, want gaat over wat hij echt wil. De betrokkenheid van de cliënt is zo maximaal. Hij is ook ten volle aanspreekbaar op zijn eigen doelen. Op die manier is de begeleiding ook essentieel vraaggericht.

Een doel formuleren is een proces. Het is geen 'u vraagt wij draaien'. Het is het resultaat van een dialoog gestuurd proces dat enkel realiseerbaar is binnen de context van een goede hulpverleningsrelatie tussen cliënt en begeleider. Zoals hierboven gesteld is dat onmogelijk zonder het fundament van de positieve basishouding.

3.3. Methodisch en doelgericht werken

De cliënt is eigenaar, aanbrenner van de inhoud van de begeleiding. De begeleider, als professional is eigenaar en aanstuurder van het proces van de begeleiding. De begeleider garandeert zo dat er methodisch en professioneel gewerkt wordt.

Methodiek =

Eerst dit en dan dat

De kern van een methodiek in het raamkader van empowerment =

Eerst invoegen en dan toevoegen

Het methodisch kader voorziet in een duidelijke systematiek in de begeleiding. Het is doordacht en heeft een heldere, welomlijnde fasering. Methodisch werken voorziet minstens in volgende duidelijk omschreven en afgebakende stappen die op elkaar aansluiten, doordat rekening gehouden wordt met het effect van de ene stap op de andere:

1. Kennismaken
2. Analyse maken
3. Plan maken
4. Plan uitvoeren
5. Plan evalueren
6. Afscheid nemen

Deze stappen kunnen gevat zijn in een cyclisch proces waarbij de evaluatie tot een nieuwe analyse en tot nieuwe plannen aanleiding geeft.

Bij iedere methodische stap hoort een vooraf afgesproken tijdsduur. Hiervoor kunnen een aantal algemene regels afgesproken worden (bv. eerste ondersteuningsplan 3 maanden na de start van de begeleiding), maar kan ook op maat van de individuele cliënt. De begeleider spreekt af met de cliënt na hoeveel tijd welk doel geëvalueerd zal worden.

Methodisch werken impliceert dat er ook afronding of doorstroming voorzien is in het begeleidingsproces.

In de realiteit zien we dat cliënten op een bepaald moment een (tijdelijke) maximale kwaliteit van bestaan bereikt hebben. Het begeleidingsproces kan dan overgaan in een zgn. 'borgingsfase' waarbij het doel is dat een bepaald niveau van kwaliteit van bestaan in stand gehouden wordt zonder dat er nog veranderingsdoelen zijn.

Methodische hulpmiddelen:

- Ondersteuningsplan: Wat ga je doen? Is het gelukt? Wat ga je nu doen? Telkens met het (tegen) wanneer.
- Actieplan: Hoe ga je het doen? Welke stappen ga je nemen? Eerst dit, dan dat.
- Beeldvorming: Hoe kijken de cliënt en de begeleider naar de cliënt en zijn systeem.
- Procedure/werkwijze: Het verloop van de begeleiding van aanmelding tot afscheid.

3.4. Hulpverleningstechnieken

In het hulpverleningsconcept wordt een zorgvuldige selectie gemaakt van krachtgerichte hulpverleningstechnieken. Zij zijn steeds op een duidelijk manier geënt op het methodische kader. Het hulpverleningsconcept in de praktijk brengen impliceert een deskundigheid hebben in het uitvoeren van de er aan gekoppelde technieken.

Er zijn een aantal technieken die van toepassing zijn in elke methodische fase: Feedback geven, geweldloze communicatie, oplossingsgerichte gesprekstechnieken, omgaan met weerstand,.....

Er zijn ook technieken die verbonden zijn aan een bepaalde methodische fase: Doelen stellen, netwerkanalyse, competentieanalyse, genogram, ecogram,.....

Het is essentieel dat alle begeleiders zodanig getraind zijn dat ze minstens de begeleidingstechnieken die in ieder begeleiding gehanteerd worden op een deskundige manier kunnen toepassen.

Daarnaast zijn er technieken die toegepast worden als een concrete cliëntsituatie dit vereist. Ook deze technieken zijn afgetoetst aan het raamkader van empowerment en moeten geënt zijn op het methodische kader. Het is echter niet noodzakelijk dat alle begeleiders die het concept toepassen deze technieken deskundig beheersen. Hiervoor kan rekening gehouden worden met het toewijzen van cliënten aan een begeleider met deskundigheid in een specifieke techniek of kan de begeleider beroep doen op een collega die over deze deskundigheid beschikt.

Bovenstaande impliceert dat er wel een aantal basistechnieken vastgelegd worden in het concept maar dat het arsenaal naargelang de noden steeds uitgebreid kan worden. Dit is het zogenaamde open dak van het hulpverleningsconcept.

Technieken = De rugzak met al het materiaal dat je nodig kan hebben op je tocht met de cliënt.

Technieken = Je "toolbelt" of "werkkoffer" die je steeds in de buurt hebt om het juiste instrument er uit te nemen.

3.5. Rekening houden met de beperking

Het hulpverleningsconcept voorziet in een voldoende kennis van de beperking van de cliënt. Hierdoor kunnen de toegepaste technieken afgestemd of aangepast worden op of aan de individuele situatie van de cliënt. Zo gebruiken we geen visuele techniek (of een visueel toepassing van een techniek) bij een persoon met een visuele handicap.

Van specifiek belang voor het hulpverleningsconcept is de inschatting van de emotionele ontwikkeling van de cliënt. Dit zal in grote mate bepalen welke technieken op welke manier ingezet kunnen worden in de individuele cliëntsituatie. De inschatting van de emotionele ontwikkeling functioneert in het hulpverleningsconcept als een landkaart die toont welke wegen doodlopen of niet berijdbaar zijn door de cliënt of, uiteraard liever, degene die op de meest geoptimaliseerde manier naar hun doel leiden. Theoretisch volgen we hierbij Anton Došen.

We zoeken naar ondersteuning voor het inschatten van het emotionele ontwikkelingsniveau en het afstemmen van onze begeleidingsaanpak hierop. In het doelgericht werken is het essentieel dat we cliënten niet overschatten of onderschatten. Beiden vormen een verhoogd risico op de ontwikkeling van probleemgedrag. Het begrijpen/verklaren van gedrag vanuit een emotionele ontwikkelingsfase kan voor de begeleider verhelderend zijn.

